

PISA

IN FOCUS

32

education policy education policy education policy education policy education policy education policy education policy

Οι μαθητές έχουν καλύτερες επιδόσεις σε σχολεία με αίθουσες διδασκαλίας όπου επικρατεί τάξη;

- Οι περισσότεροι μαθητές απολαμβάνουν αίθουσες διδασκαλίας στις οποίες επικρατεί τάξη για τα μαθήματα που γίνονται στη γλώσσα τους.
- Οι μαθητές από κοινωνικοοικονομικά μη ευνοημένα περιβάλλοντα έχουν λιγότερες πιθανότητες να απολαμβάνουν τάξεις με ομαλές συνθήκες εργασίας από ό,τι οι μαθητές από κοινωνικοοικονομικά ευνοημένα περιβάλλοντα.
- Οι αίθουσες διδασκαλίας στις οποίες επικρατεί τάξη - ανεξάρτητα από το συνολικό κοινωνικοοικονομικό προφίλ του σχολείου - σχετίζονται με καλύτερες επιδόσεις.

Καλό κλίμα για μάθηση σχεδόν παντού.

Φανταστείτε μια τάξη 15χρονων. Ποια εικόνα σας έρχεται στο μυαλό; Τακτοποιημένες σειρές θρανίων στις οποίες οι μαθητές κάθονται σιωπηλά, απορροφώντας παθητικά κάθε λέξη του δασκάλου τους; Ή το ημιελεγχόμενο χάος, όπου οι μαθητές μιλούν - ή φωνάζουν - μεταξύ τους σε όλη την τάξη, ενώ ο δάσκαλος προσπαθεί απεγνωσμένα να τραβήξει την προσοχή τους; Ευτυχώς, η πραγματικότητα βρίσκεται κάπου ανάμεσα σε αυτά τα δύο άκρα. Σύμφωνα με τις αναφορές των μαθητών που συμμετείχαν στο PISA 2009, οι περισσότεροι μαθητές στις περισσότερες από τις χώρες και οικονομίες που συμμετέχουν στο PISA απολαμβάνουν μαθήματα σε οργανωμένες τάξεις. Κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ, για παράδειγμα, τέσσερις στους πέντε μαθητές ανέφεραν ότι μόνο περιστασιακά οι μαθητές δεν εργάζονται καλά στην τάξη λόγω της απόσπασης της προσοχής από άλλους μαθητές. Περίπου τρεις στους τέσσερις μαθητές ανέφεραν επίσης ότι περιστασιακά μόνο οι καθηγητές τους πρέπει να περιμένουν πολλή ώρα για να πουχάσουν οι μαθητές - και περισσότεροι από δύο στους τρεις μαθητές ανέφεραν ότι ποτέ ή σχεδόν ποτέ δεν υπάρχει θόρυβος και αταξία στις τάξεις τους.

Υπάρχουν ορισμένες χώρες και οικονομίες όπου το παιδαγωγικό κλίμα πειθαρχίας είναι ακόμη πιο ευνοϊκό για τη μάθηση. Για παράδειγμα, λιγότεροι από ένας στους δέκα μαθητές στην Κορέα και την Ταϊλάνδη ανέφεραν ότι δεν μπορούν να εργαστούν καλά στην τάξη λόγω της αταξίας που επικρατεί, λιγότεροι από ένας στους δέκα μαθητές στην Ιαπωνία, το Καζακιστάν και την Ταϊλάνδη ανέφεραν ότι πρέπει να περιμένουν πολλή ώρα μετά την έναρξη της διδακτικής ώρας για να αρχίσουν να εργάζονται και λιγότεροι από ένας στους δέκα μαθητές στην Ιαπωνία, το Καζακιστάν και τη Σαγκάη-Κίνα ανέφεραν ότι ο καθηγητής τους πρέπει να περιμένει πολλή ώρα να ηρεμήσουν οι μαθητές έτσι ώστε να ξεκινήσει το μάθημα.

PISA

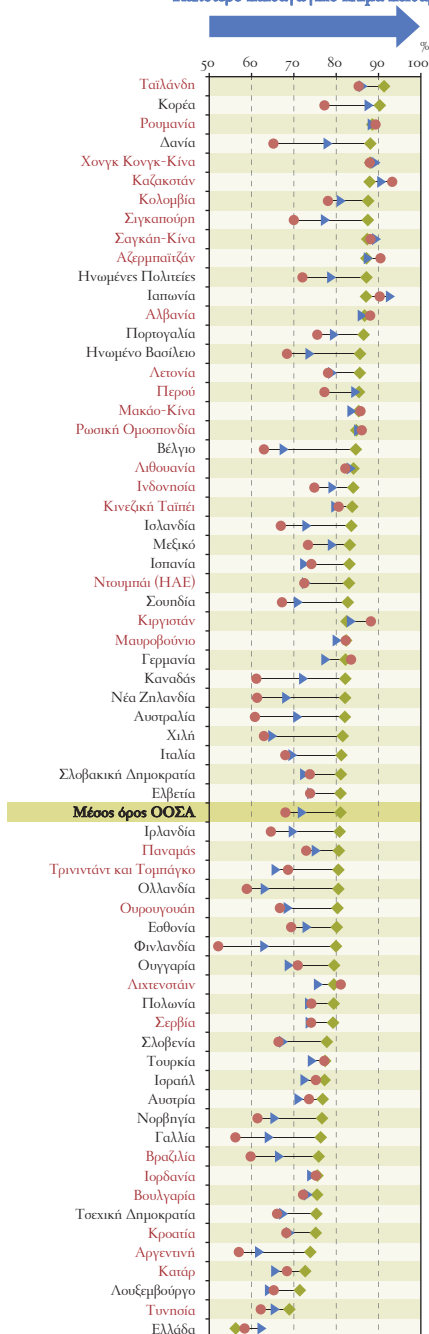
IN FOCUS

Τάξη στην αίθουσα διδασκαλίας

Ποσοστό των μαθητών που ανέφεραν ότι τα ακόλουθα **δεν συμβαίνουν ποτέ ή σκεδόν ποτέ ή συμβαίνουν μόνο σε ορισμένα** από τα μαθήματα της γλώσσας διδασκαλίας τους:

- ◆ Οι μαθητές δεν μπορούν να εργαστούν καλά.
- ▲ Ο δάσκαλος πρέπει να περιμένει πολλά ώρα για να πουκιάσουν οι μαθητές.
- Υπάρχει θόρυβος και αταξία.

Καλύτερο παιδαγωγικό κλίμα πειθαρχίας

Αντίθετα, σχεδόν ένας στους δύο μαθητές στην Ελλάδα ανέφερε ότι δεν μπορεί να εργαστεί καλά στα περισσότερα ή σε όλα τα μαθήματα, σχεδόν ένας στους δύο στην Κροατία, την Ελλάδα και τη Σλοβενία ανέφερε ότι οι μαθητές δεν ακούνε τι λέει ο καθηγητής και σχεδόν ένας στους δύο μαθητές στην Αργεντινή, τη Φινλανδία, τη Γαλλία, την Ελλάδα και την Ολλανδία ανέφεραν ότι υπάρχει θόρυβος και αταξία στις αίθουσες διδασκαλίας.

Στο PISA 2009, οι μαθητές κλήθηκαν να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:

Πόσο συχνά συμβαίνει κάτι από τα παρακάτω την ώρα του μαθήματος στο σχολείο;

(Παρακαλώ σημειώστε μόνο ένα κουτάκι σε κάθε σειρά)

	Ποτέ ή σκεδόν ποτέ	Σε μερικά μαθήματα	Στα περισσότερα μαθήματα	Σε όλα τα μαθήματα
α) Οι μαθητές δεν δίνουν σημασία σε αυτά που λέει ο εκπαιδευτικός.	☐	☐	☐	☐
β) Υπάρχει θόρυβος και ακαταστασία.	☐	☐	☐	☐
γ) Ο εκπαιδευτικός είναι υποχρεωμένος να περιμένει πολλά ώρα μέχρι να πουκιάσουν οι μαθητές.	☐	☐	☐	☐
δ) Οι μαθητές δεν μπορούν να εργαστούν καλά.	☐	☐	☐	☐
ε) Οι μαθητές για πολλή ώρα αφότου ξεκινήσει το μάθημα δεν δουλεύουν.	☐	☐	☐	☐

Οι απόψεις των μαθητών σχετικά με το πόσο ευνοϊκές είναι οι αίθουσες διδασκαλίας για τη μάθηση συνδυάστηκαν για να αναπτυχθεί ένας σύνθετος δείκτης για τη μέτρηση του παιδαγωγικού κλίματος πειθαρχίας στα σχολεία τους.

Σημείωση: Οι χώρες του ΟΟΣΑ εμφανίζονται με μαύρο χρώμα.
 Πηγή: PISA 2009 Results: What Makes a School Successful? Resources, Policies and Practices, Figure IV.4.2
 StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888932343418>

Σαφής σχέση με την απόδοση

Οι απόψεις των μαθητών για το παιδαγωγικό κλίμα πειθαρχίας στα σχολεία τους διαφέρουν όχι μόνο μεταξύ των χωρών, αλλά και μεταξύ των ίδιων των σχολείων. Κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ, το 15% στη διακύμανση των απαντήσεων των μαθητών σε αυτές τις ερωτήσεις οφείλεται σε διαφορές μεταξύ των σχολείων. Στην Τσεχική Δημοκρατία, την Εσθονία, την Ιταλία, την Ιαπωνία, τη Λετονία και τη Σλοβενία, πάνω από το 20% των διαφορών στις απαντήσεις των μαθητών παρατηρείται μεταξύ των σχολείων.

Η συσχέτιση μεταξύ του κλίματος στην τάξη και της απόδοσης είναι ισχυρή.

Το παιδαγωγικό κλίμα πειθαρχίας στην τάξη και το σχολείο μπορεί επίσης να επηρεάσει τη μάθηση. Οι τάξεις και τα σχολεία με περισσότερα πειθαρχικά προβλήματα είναι λιγότερο ευνοϊκά για τη μάθηση, καθώς οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ξοδεύουν περισσότερο χρόνο για τη δημιουργία ενός ομαλού περιβάλλοντος πριν από την έναρξη της διδασκαλίας. Σε 61 χώρες και οικονομίες που συμμετείχαν στο PISA 2009, οι μαθητές στα σχολεία όπου το κλίμα στην τάξη είναι πιο ευνοϊκό για τη μάθηση τείνουν να έχουν καλύτερες επιδόσεις.

	Σχέση μεταξύ του μέσου πειθαρχικού κλίματος στο σχολείο και...		
	...μέσο κοινωνικο-οικονομική κατάσταση των μαθητών στο σχολείο	...επιδόσεις των μαθητών στην κατανόηση κειμένου	...τις επιδόσεις των μαθητών στην κατανόηση κειμένου, αφού ληφθεί υπόψη η κοινωνικοοικονομική κατάσταση των μαθητών και των σχολείων, το δημογραφικό προφίλ και διάφορα σχολικά χαρακτηριστικά
Αυστραλία			
Αυστρία			
Βέλγιο			
Καναδάς			
Χιλή			
Τσεχική Δημοκρατία			
Δανία			
Εσθονία			
Φινλανδία			
Γαλλία			m
Γερμανία			
Ελλάδα			
Ουγγαρία			
Ισλανδία			
Ιρλανδία			
Ισραήλ			
Ιταλία			
Ιαπωνία			
Κορέα			
Λουξεμβούργο			
Μεξικό			
Ολλανδία			
Νέα Ζηλανδία			
Νορβηγία			
Πολωνία			
Πορτογαλία			
Σλοβακική Δημοκρατία			
Σλοβενία			
Ισπανία			
Σουηδία			
Ελβετία			
Τουρκία			
Ηνωμένο Βασίλειο			
Ηνωμένες Πολιτείες			
Μέσος όρος ΟΟΣΑ			
Αλβανία			
Αργεντινή			
Αζερμπαϊτζάν			
Βραζιλία			
Βουλγαρία			
Κολομβία			
Κροατία			
Ντουμπάι (ΗΑΕ)			
Χονγκ Κονγκ-Κίνα			
Ινδονησία			
Ιορδανία			
Καζακστάν			
Κιργιστάν			
Λετονία			
Λιχτενστάιν			m
Λιθουανία			
Μακάο-Κίνα			m
Μαυροβούνιο			m
Παναμάς			
Περου			
Κατάρ			
Ρουμανία			
Ρωσική Ομοσπονδία			
Σερβία			
Σαγκάι-Κίνα			
Σιγκαπούρη			
Κινεζική Ταϊπέι			
Ταϊλάνδη			
Τρινιδάδ και Τομπάγκο			
Τυνησία			
Ουρουγουάη			

Σημείωση: Οι χώρες του ΟΟΣΑ εμφανίζονται με μαύρο χρώμα.

Πηγή: PISA 2009 database; PISA 2009 Results: What Makes a School Successful? Resources, Policies and Practices, Tables IV.4.2 and IV.2.14c.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/88893234328>

PISA

IN FOCUS

Τα σχολεία με πιο θετικό παιδαγωγικό κλίμα ως προς την πειθαρχία είναι επίσης εκείνα με άλλα χαρακτηριστικά που συνδέονται στενά με καλύτερες επιδόσεις. Για παράδειγμα, τα σχολεία αυτά τείνουν να έχουν μαθητικούς πληθυσμούς από πιο ευνοημένα περιβάλλοντα. Σε 36 χώρες και οικονομίες υπάρχει θετική σχέση μεταξύ του παιδαγωγικού κλίματος πειθαρχίας των σχολείων και της μέσης κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των μαθητών τους.

Αλλά ακόμη και μετά τη συνεκτίμηση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης και του δημογραφικού προφίλ των μαθητών και των σχολείων και διαφόρων άλλων σχολικών χαρακτηριστικών, όπως οι εκπαιδευτικοί πόροι που διαθέτει το σχολείο, η σχολική διακυβέρνηση και οι ισχύουσες ρυθμίσεις αξιολόγησης και λογοδοσίας, σε 31 χώρες και οικονομίες, τα σχολεία με πιο θετικό παιδαγωγικό κλίμα ως προς την πειθαρχία τείνουν να έχουν καλύτερες επιδόσεις. Το παιδαγωγικό κλίμα πειθαρχίας είναι ένα από τα λίγα χαρακτηριστικά σε επίπεδο σχολείου που δείχνει μια σημαντική θετική σχέση με τις επιδόσεις, σταθερά σε όλες τις χώρες, ακόμη και μετά τη συνεκτίμηση άλλων σχολικών χαρακτηριστικών και του ιστορικού των μαθητών. Μάλιστα, η ισχυρή σχέση μεταξύ της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των μαθητών και του παιδαγωγικού κλίματος πειθαρχίας υποδηλώνει ότι ο αντίκτυπος της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης στις επιδόσεις των μαθητών μπορεί να αποδυναμωθεί από ένα θετικό παιδαγωγικό κλίμα πειθαρχίας στο σχολείο.

Συμπέρασμα: Ένα παιδαγωγικό κλίμα πειθαρχίας που ευνοεί τη μάθηση όχι μόνο σχετίζεται θετικά με τις επιδόσεις των μαθητών, ωστόσο τα αποτελέσματα του PISA δείχνουν ότι μπορεί να αποδυναμώσει την επίδραση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των μαθητών στην απόδοση.

Για περισσότερες πληροφορίες

Επικοινωνία Miyako Ikeda (Miyako.IKEDA@oecd.org)

Βλέπε [OECD \(2010\), PISA 2009 Results: Τι κάνει ένα σχολείο επιτυχημένο; Πόροι, πολιτικές και πρακτικές, τόμος IV, PISA, OECD Publishing](#).

Αρχικά εκδοθέν από τον ΟΟΣΑ με τον τίτλο : «Do students perform better in schools with orderly classrooms?», PISA in Focus, No. 32, Εκδόσεις ΟΟΣΑ, Παρίσι, <https://doi.org/10.1787/5k40d63gcd44-en>. Η μετάφραση δεν έγινε από τον ΟΟΣΑ και δεν πρέπει να θεωρείται επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ. Η ποιότητα της μετάφρασης και η συμφωνία της με τη γλώσσα του πρωτότυπου κειμένου είναι αποκλειστική ευθύνη του/της/των μεταφραστή/τριας/ών. Σε περίπτωση ασυμφωνίας ανάμεσα στην πρωτότυπη εργασία και στη μετάφραση, μόνο το πρωτότυπο κείμενο θα θεωρηθεί έγκυρο.

Η χρήση του αρσενικού γένους γίνεται χάριν οικονομίας, προκειμένου να αποφευχθεί η προσθήκη πολλαπλών επιθημάτων που δυσκολεύουν την ανάγνωση του κειμένου και δεν αναφέρεται αναγκαστικά στο πραγματικό γένος των υποκειμένων.

Η μετάφραση, προσαρμογή και γραφιστική επιμέλεια του κειμένου έγιναν στο πλαίσιο του Έργου «Δημιουργία Ερευνητικών Υποδομών, Επεξεργασία Ερευνητικού Υλικού και Επικοινωνία Αποτελεσμάτων Διεθνών Εκπαιδευτικών Ερευνών» με Επιστημονικό Υπεύθυνο τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Αναστάσιο Εμβλαωτή. Χρηματοδοτήθηκε βάσει της Προγραμματικής Σύμβασης του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων μέσω του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025.